

(*) Conspicuum id redditur, quando etiam hostes mundusque coguntur digitum Dei agnoscere : Exod. VIII, 19.

[2] Servum Dei te agnosce, gaude, & opere ipso testare, venerando, exequendo, &c : v. Psalm. LXXXVI, 16. Quid verò dicendum de titulo Amicorum Dei ? Joh. XV, 15. ò utinam ipsi placeremus semper ! 2. Cor. V, 9.

[3] Quod in nostri vel ecclesie salutem Deus operatur, est ipsius Dei honor. Hic ipse quarendus unice in omnibus : 1. Cor. X, 31. Col. III, 17. Eph. V, 20.

USUS E VERSU XVII.

[1] Svavitas extra Deum nulla vera aut salutaris.

A Quid delicia mundi? 1. Joh. II, 16. Appetamus igitur hanc indies mente penitus cognoscere, corde in eadem acquiescere, obstacula abhorrere, &c.

[2] Manibus operandum : Eph. IV, 28. 1. Thess. IV, 11. 2. Thess. III, 8. 12. Psal. CXXVIII, 2. quorsum spectat omnis labor honestus, etiam ingenio ac lingua peractus, in officio seu ecclesiastico, seu politico.

[3] Opera hac nostra, sine Confirmatione successibusve cælitus concessis, nihil planè profunt. Implorandus itaque Deus, ut adsit initio, progressui ac fini nostrarum actionum. Sine tuò numine Nihil est in homine, Nihil est innoxium. 1. Cor. XV, 10.

[4] Preces hujusmodi ingeminandæ sunt sapius : absque tamen battologia : Matth. VI, 7.

PSALMI XCI. DISPOSITIO.

Fretum Deo angeli curant. Adjutorium altissimi.

Est hic I. Fiduciæ sanctæ descriptio quoad suos actus; ut sunt (1) habitare in latibulo Altissimi; (2) pernoctare sub umbra Omnipotentis; v. 1. (3) profiteri seu dicere: in Deo perfugium meum: in Deo meo spero: vers. 2.

II. Fiduciæ commoda: (1) Deus eripiet e laqueo aucupis: (2) à peste corrumpente: v. 3. (3) alis suis te proteget securè: (4) Veritas ipsiustum scutum: v. 4. (5) immunis eris à timore nocturno: v. 5. (6) à sagitta interdii volante: ibid. (7) ab infectione noctu ac interdii prosterente: v. 6. (8) etiam proxime circate occumbentibus quàm plurimis: v. 7. (9) imò in impi-

is conspicias Dei vindictam: v. 8. (repetitur ratio: Dominus perfugium tuum: v. 9.) 10. Infortunium & plaga te non tangent: v. 10. (11) presidio gaudebis angelico: v. 11. 12. (12) non impinges: v. 12. (13) super dracones impune incedes: v. 13.

III. Pollicitatio divina: [1] eripiam me diligentem: v. 14. [2] evexam cognoscentem nomen meum: ibid. (3) exaudiam invocantem: v. 15. (4) adsum ipsi periclitanti: ibid. (5) liberabo: (6) glorificabo: ibid. (7) longævitate satiabo: v. 16. (8) salutare meum ostendam ipsi: ibid.

PSALMUS XCI.

EXPLICATIO VERSUS I.

שׁוֹב Sedens vel habitans in latibulo Dei:) h. e. cujus anima in Deò tranquillè per fidem acquiescit, tanquam in habitaculò, fatanæ mundoque prorsus incognitò, atque sic iisdem etiam inaccessò. שׁוֹב significat generatim alicubi commorari, sedem figere, habitare; ceu Abraham שׁוֹב in Canaan Gen. XIII, 12. Loth Sodomæ c. XIX, 29. &c: Aliquando speciatim accipitur de mansione cum certò corporis situ, h. e. de sessione; veluti Salomo שׁוֹב sedit in thronò, 1. Reg. II, 12. sic Psal. I, 1. qui in sedili irrisorum non fedet, &c. h. l. prior convenit significatus, qui ipse metaphorice describit constantem in Deò permanentiam; qualis est fidei, unice in Dei promissionibus, veritate, bonitate ac potentiâ acquiescentis. Et sicuti non sufficit, latibulum vel umbram nosse, sed eò quoque eundem est: ita quoque non nuda sufficit fidei notitia, sed & fiducia: quæ ipsa rursus debet esse constans, sicut ille, qui è latibulò procedit, novo se rursus exponit periculo: Höpf. Excluditur itidem hac voce vagabunda cupiditatũ carnis à Deò secessio, qua modo huc, modò illuc, inquieti feruntur homines, impatientes laboris debiti, spei, &c.

בַּצֵּל in latibulò:) h. e. sub protectione divinâ, quæ ipsum coram omnibus hostibus reddit plane absconditum atque tutum, non aliter atque הַצֵּל solet aliquem occultare ab omnibus aliorum injuriis, ut & à conspectu; sic enim nomen hoc

usurpatur de latibulo contra turbinem aut inundationem, Jof. xxxii, 2. de nube, quâ occultatur Deus Job. xxii, 14. de alis, quæ occultant tutumque pullis præbent perfugium, Psal. Lxi, 5. de tentoriò (Dei Psal. xxvii, 5.) vide Psal. xxxi, 21. abscondit eos אֲבִיטָה in absconditò vel latibulò vultus tui: Psal. xxxii, 7. tu es אֲבִיטָה mihi.

עֵלְיוֹן excelsi:) scilicet Dei. Est hoc unum & decem Dei nominibus recensitis ab Hieron. epl. ad Marcellum 136. exprimens majestatem ipsius, supra cuncta creata fictosque Deos alios longissimè eminentem. à R. עֵלְיוֹן ascendit. Utut verò Reges atque principes Celsissimi vocentur, pumiliones tamen, imò vermes sunt & planè nihilum, in relatione ad hunc Excelsum.

בַּצֵּל in umbra Omnipotentis:) h. e. defendetur ab omni æstu afflictionum, tum interiori, ne conscientia ob peccatum fervente Dei irâ infernique flammis crucietur, tum externò, ne communibus impiorum plagis correptus, damnum patiatur in corpore, bonis, famâ, &c. Petitur hic rursus metaphora ab umbra arboris patulæ, tentorii, vel domus, quæ gratiosissimum tempore æstivo præbere solet refrigerium, præsertim in regionibus illis Orientalium calidioribus. Vel umbra h. l. intelligitur, qualis est sub alis avium, pullos contra injurias externas iisdem defendentium, ceu Psal. xvii, 8. xxxvi, 8. LVII, 2. LXI, 5. LXIII, 8. Matth. xxiii, 37. Ruth. II, 12. sub cujus alis venisti אֲבִיטָה לְךָ ut confideres: Hof. xiv, 8. revertentur sedentes in umbra ejus.

X x x

Imò